

Dnes na svátek Uvedení Páně do chrámu jsme se modlili tuto modlitbu nad svíčkami:

Bože, zdroji a původce světla, tys dopřál spravedlivému Simeonovi dočkat se Spasitele všech lidí, spatřit světlo, které osvěcuje všechny národy. ... Požehnej + tyto svíce, ať chodíme ve světle tvých přikázání, abychom došli do světla nehasnoucího...

Žehnáme dnes svíce. Svíce a světlo je jedním z univerzálních symbolů všech náboženství. Symbolika světla je nám velmi srozumitelná. Se světlem je to jako s Bohem, který nám dává dar vidět věci optikou víry. Abychom mohli vidět, potřebují naše oči světlo. Světlo nás obklopuje, ale ho v podstatě nevidíme. S Bohem je to stejně, on nám dává zvláštní tušení až k jasnému vědomí různých spojitostí života, v němž vnímáme Boží řád, a vede nás to k lásce. Světlo je tak symbolem Boha i jeho poznání.

I když asi všechna náboženství světlo a svíce používají k vyjádření Boha, ne každý chodí v jeho světle. Dnes si ukážeme, že není náboženství jako náboženství, víra jako víra. Podíváme se dnes na lidi jednoho náboženství, jedné víry, jedněch posvátných textů, praktik a svátků a jejich pohled na toho, kdo o sobě prohlásil: „Já jsem světlo světa.“

Jak velmi odlišný byl pohled na Ježíše, Božího Syna od neznámého starce Simeona a stařícké vdovy Anny, a jak se od jejich pohledu liší pohled na Ježíše u skupiny horlivců pro zbožnost - farizeů, náboženských vůdců - velekněží, znalců náboženských textů - zákoníků a pohled tehdy běžného Izraelity, člověka své doby.

Jak viděli Ježíše Simeon a Anna?

Oba byli zvláště vnitřně disponováni k tomu, aby čekali na Mesiáše, toho, o kom mluví celý Starý zákon. Dostali dar vnímat posvátná Písma v tomto očekávání. Dostali dar, který rozvíjeli svým očekáváním a trpělivostí. Až k závěru jejich života mezi mnoha lidmi v chrámu jim stačilo uvidět v davu, pro ně neznámé mladé lidi s dítětem a věděli okamžitě, kdo to je:

Lukášovo evangelium zaznamenává Simeonovu řeč: „*Neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvětlení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu (Lk 2,30-32).*

Stejně tak evangelium hovoří o Annině radosti: „*Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma“ (Lk 2,38).*

Jak viděli Ježíše mnozí farizeové, zákoníci, velekněží a mnohý běžný člověk své doby?

Žili ve stejné době jako Simeon a Anna, byli věřící, dokonce učitelé víry, stejně jako Simeon a Anna znaly ba ještě důkladněji texty Bible (až na běžného člověka). Měli stejně jako Simeon a Anna před očima Ježíše, dokonce už ne jako dítě, ale dospělého muže, jehož učení nic nerušilo, ale prohlubovalo. Nikoho nikam nebouřilo proti někomu. Muže, který konal před jejich očima zázraky. Co tedy viděli oči těchto věřících?

Prvně se podívejme na běžné lidi v nazaretské synagoze. Po Ježíšově prvním kázání v jeho domovině nastala tato situace: „*Když to slyšeli (obyčejní lidé), všichni v synagoze vzplanuli hněvem. Zvedli se, vyhnali ho ven z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo vystavěno jejich město, aby ho srazili dolů.“ (Lk 4,28-29).*

Když Ježíš kohosi uzdravil v sobotu před všemi v synagoze, evangelium popisuje situaci takto: „*Oni (zákoníci a farizeové) však byli plní zuřivosti a umlouvali se, co by mohli Ježíšovi udělat.“ (Lk 6,11).*

Ježíš byl pozván na návštěvu k jednomu z farizeů a dopadlo to takto: „*Když odtamtud odcházel, učitelé Zákona a farizeové začali na něho zle dorážet a zahrnovat ho spoustou otázek. Přitom na něj číhali, aby ho mohli chytit za slovo“ (Lk 6,53-54).*

O velekněžích a zákonících v době přípravy na Velikonoce píše evangelista takto: „*Usilovali o to, aby ho zahubili“ (Lk 19,47). „Hledali příležitost, jak by ho sprovodili ze světa“ (Lk 22,2).*

Titěž před Pilátem na Ježíš žalovali těmito slovy: „*Zjistili jsme, že tento člověk rozvrací náš národ ... vydává se za krále Mesiáše“ (Lk 23,2). „Pobuřuje lid svým učením po celém Judsku, počínaje Galileou až sem!“ (Lk 23,5).*

A později všichni včetně běžných lidí volali: „*Pryč s ním! Propust' nám Barabáše!“ (Lk 23,18).* A i když na něm Pilát nenašel žádnou vinu a chtěl Ježíše propustit, oni: „*Odpověděli s velkým křikem a jejich křik se stále stupňoval: „Ukřijuj ho, ukřijuj!“ (Lk 23,21)*

Jak vidíme, není věřící jako věřící, i když oba věří v jediného Boha, mají stejnou historii, stejná posvátná písma a dokonce někteří mají i výjimečné náboženské postavení i vzdělání. Jak je to možné, že se jejich pohled na Boha, který se stal světlem tak diametrálně liší?

Evangelista Jan to vysvětluje takto:

„Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha“ (Jan 1,9-13).

Viděli jsme různé pohledy na život z víry. Pohled lidí stejné víry, stejné historie, stejných náboženských textů, svátků a zvyků, jedni, kteří byli otevřeni světlu a druhých, kteří měli světla plná ústa, ale nikoli nitro. Tyto rozdíly však nejsou jen záležitostí vyprávění v jednom evangeliu. Známe je i z dějin církve. O svatém Benediktovi se píše, že ho chtěli jeho mniši otrávit, když chtěl, aby dodržovali řeholi. Stejně tak i věřící své doby sv. Antonína, když je napomínal chtěli otrávit. Svatá Terezie z Ávily byla pronásledována a postavena až před inkvizici, když chtěla reformovat svůj řád. Stejně i svatý Jan od Kříže se dostal do vězení od svých bratří, kteří nechtěli ani slyšet o reformě života. Koneckonců i biskupové, dokonce i chvíli Svatý otec měli podíl na nesmírných útrapách sv. otce Pia ve 20. století. Všichni měli stejnou víru, stejné náboženské texty, stejné svátosti, stejné učení Církve a přece můžeme vidět, že nebyl věřící jako věřící.

Proč tomu tak je, či bylo? Ježíš řekl:

„Já jsem světlo světa“ (Jan 8,11) a pokračoval: „Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.“ (Jan 8,12).“

A v tomto je kámen úrazu: Následovat Ježíše: „Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě.“ Mít otevřené oči a smysl pro tážání se, kde je On a kde jsem já v mém životě. Jak On osvětluje mé vnímání života? Jak se jím nechám vést?

Dnes žehnáme svíce a modlili jsme se: „Požehnej + tyto svíce, ať chodíme ve světle tvých přikázání, abychom došli do světla nehasnoucího.“ Ať nám svíce, které dnes žehnáme, připomínají nutnost chodit v Kristově světle.

Naše víra je o denní chození s Ním. Není to jen o četbě a znalostech, není to jen o automatickém přijímání svátostí a chození na mše, pobožnosti či poutě. Není to jen o recitování modliteb, nebo dnes nově zvedání rukou a mávání praporek při chválách. Není to jen o dávání si pozor na cestách hříchu. To všechno je pochopitelně správné a nutné. Ale toto vše má být výrazem denního chození v jeho světle, abychom se i přes všechny náboženské úkony neocitli ve tmě i v přesvětleném kostele plném svící či krásných zpěvů.

Velký teolog 20. století Romano Guardini se zamýšlel nad symbolikou svíce a napsal, jak se od ní může inspirovat naše duše:

„Podívej se na svíci. Stojí pevně v prostoru, štíhlá v nedotknutelné čistotě a přece její barva má teplý tón, svým jasným tvarem je vyzdvížena ze všeho ponížení. Nahoře se vznáší plamen a v něm proměňuje svíce své čisté tělo v teplé, zářivé světlo.

Necítíš, jak v tobě před ní procitá něco zcela vznešeného? ...Podívej se, jak stojí, nezakolísá, pevně na svém místě, vysoko vztyčená, čistá, ušlechtilá. Pozoruj, jak všechno na ní říká: Jsem pohotová (ke světlu, jen zapálit knot)! Jak stojí tam, kde má stát, před Bohem. Nic na ní neprchá, nic neuhýbá. Vše jasná pohotovost. A stravuje se ve svém určení nezadržitelně ve světlo a žár.

Učiň z ní výraz své duše. Ať v tobě před ní procitne všechna ušlechtilá pohotovost. „Pane, zde jsem.“ Pak pocítíš její štíhlou, čistou přítomnost jako výraz svého vlastního smýšlení. A nechť všechna tvá pohotovost zesílí v pravou věrnost. Pak pocítíš, „Pane, tam v té svíci stojím před tebou já!“

Neutíkej svému určení. Vytrvej. Netaž se stále proč a nač. Stravovat se v pravdě a lásce pro Boha, jako svíce ve světle a žáru, to je smysl života“

(GUARDINI, R. *O posvátných znameních*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství, 19902. S. 22-23).